

Numer: 20.

GAZETA WARSZAWSKA

WE SRZODE DNIA 11. MARCA ROKU 1778.

Z Warſzawy dnia 11. Marca.

Dnia 7. tego Mieſiąca odprawił ſię Akt Rocznicy uſtanowienia Towarzyſtwa do Kſiąg Elementarnych zaſzczycony łaſkawą przytomnością Nayiaśnieyſzego Pana, y licznych nayzacnieyſzych gości. Na czele Prześ: Kommiſſyi Edukacyiney Xże Jmość Biſkup *Wileńſki* Prezes kròtką przemową miał honor powitać J. K. Mć y ziednał audyencyą Jmći X. Piramowiczowi Sekretarzowi Kommiſſyi w tymże Towarzyſtwie, a to w tych słowach: „ Przynoſi Zgromadzenie ku pomocy Edukacyi Publiczney w duchu zbawiennym W.K.Mci zebrane owoce roczney ſwoiey Pracy. Przynoſi z tym zupełnieyſzą ufnością, im lepiey ieſt przeświadczone wiak wyſokim ſtopniu Nayiaśnieyſzy Panie poſiadaſz nauki, z iaką gorliwością od początku Panowania one rozmnażaſz w ſwoich Kraiach, z iaką uprzeymością przygarniaſz do ſiebie uczonych to przyiemnością poufałości ſwoiey, to obfitością ſwoich dobrodzieyſtw, a przeto zachęcaſz wſzelkich Stanòw ludzi do tego powołania

„ bogdayby powſzechnego w
„ *Polſzcze.* Pozwoł więc
„ Nayiaśniey: Królu wſpo-
„ mnionemu Towarzyſtwu
„ przez ſwego Sekretarza o-
„ kazać ſobie oſnowę czyn-
„ ności. Pozwól oraz Kom-
„ miſſyi Edukacyiney poru-
„ czyć względom ſwoim O-
„ ſoby te Towarzyſtwo ſkła-
„ daiące,a w ſzczegulności za-
„ lecić J.X. Kołłątaia, który
„ odbytą y opiſaną Wizytą
„ Akademii Krakowſkiey za-
„ ſłużył ſobie na publiczną
„ przed W. K. Mć pochwałę.
„ Pozwól nakoniec ażebyśmy
„ wſzyſcy około Edukacyi
„ publiczney pracuiący uca-
„ łowali tę wſpaniałą Rękę,
„ którą Wielki Królu umieſz
„ dla dobra Narodu razem wła-
„ dać y berłem y piórem.„

Sekretarz w mowie ſwoiey dał ſprawę roczną poczynionych od Kommiſſyi Edukacyiney rozrządzeń wzgędem Jnſtrukcyi Publiczney robot Towarzyſtwa, wykładaiąc zamierzenie y ſpoſob K ſiąg Elementarnych. Zaczym Nayiaśnieyſzy Pan raczył ukontentowanie ſwoie oświadczyć, y opiekę pracuiącym około publicznego edukacyi dobra przyrzec.

Od dnia 17. Stycznia ſtoiąca *Wiſła*, dnia onegdayſzego ruſzyłaſię, aleſię zaraz znowu zaſtanowiła, czyli raczey zatkała, y w tym nawet razie przechodzącym niektórym śmiałkom przebaczyła: wczora zaś cale iuż puściła, ale dość ſpokoynie y bez znaczney ſzkody.

Z Brandeburga dnia 15. Lutego. Mimo powziętey nadziei o powſzechney Ugodzie Dworów wchodzących do Sukceſſyi *Bawarſkiey*, przygotowania woienne barzo wielkie po wſzyſtkich Monarchy Naſzego Prowincyach widziećſię daią. Dla Króla Jmci y Xiążąt Familii Królewſkiey Ekwipaże polne gotuią. Wſzyſtkie Magazyny zbożem y żywnościami napełniaią, a prócz tych, nowe ieſzcze buduią. Tyſiącami Konie do Artyleryi polney ſkupuią. Reymenta Artyleryi powiękſzaią, y we wſzyſtkie potrzeby do iak nayprętſzego marſzu opatruią, rozſyłaiąc Jnwalidow po Garnizonach. Do *Szląſka* wyznaczono iednę Dywizyą ze 300. Kanonierow dla robienia Kartaczow, koło czego y w Arſenale *Berlińſkim* mo-

—cho pracuią. Po tey Dywizyi maią wyflać infze; owfzem flychać iuż, że niezadługo pofzlą znaczną liczbę harmat od 24. funtow Kule noszących, dla obrony nowozbudowaney w *Szląfku* Fortecy *Silberberg*. Pieczywa dla woyfka iuż poczęto; Dywizya Strzelcow Pułkownika *de la Grange*, ftoiąca teraz w *Berlinie*, ma być pomnożona ftem ludzi; będą także rekrutowane nowe niektóre Kompanie *Huffarfkie*. Rymarzom tego tydnia, narzędzia na 5,000. koni, Siodlarzom 2,000. kulbak, tyleż Rękawicznikom łofich fpodni robić, y za dwa miefiące przyftawić w *Berlinie* nakazano, y zadatki iuż na wfzyftko Cechom podawano. Szewcom także 4000. par bôtow dla Artyleryi robić kazano. *Lazaretu* Obozowego porządki przyfpofabiać poczęto. Nowiny, które odbieramy z *Szląfka Auftryackiego* o niemnieyfzych y tam obrotach nas upewniaią; do tego wiadomo ieft, że we wfzyftkich Państwach Dworu *Wiedeńfkiego* wielkie czynią zaciągi. Woyfko *Safkie* maiące na 32000. ludzi, oprócz 2800. Artyleryi, zupełnie ieft gotowe do wyiścia w pole. Dowiaduiemy fię także, że Generał *Auftryacki Mitrowfki*, który od 30. Stycznia znaydowałfię w *Berlinie*, wyiechał ztamtąd; a niewiadomo, czy był przypufzczony do Audyencyi Króla Jmci.

Z Bawaryi dnia 15. Lutego. Jefzcze zda fię końca nie wzięło branie w poffeffyą Kraiów nafzych ftrony *Auftryi*. Dnia 10. Forteca *Rothenburg Frankońfka* z 58. działami y całą ammunicyą Woyfku iey doftałafię w ręce, a z *Włoch* przez *Tyrolfkie* 15,000. świeżego fpiefzno podefzło pod *Kuffftein* y na dalfze rozkazy tam czeka. Pod *Landfhut* podemknelifię *Auftryacy* tak blifko, że z przedmieściami famemi ftykaiąfię. Baronat *Hirfchbergfki* iuż także ofadzili; co też uczynić mieli 11. dnia w Hrabftwie *Jfmaning*, o milę tylko z *Monachium* graniczącym. Do wfzelkich zwierzchności rozpifano edykta Cefarfkie, nakazuiące przeymowanie wfzelkich żołnierzów, by też y w znaczney kwocie idących, ieżeli urzędowych nie okażą patentow; gdyż na głowę uciekać od chorągwi *Auftryackich* poczynaią. Do *Straubin*-

gi 13. cetnarów prochu z *Monachium* *Austryakom* podesłano.

Od Granic Tureckich dnia 4. Lutego. Z *Carogrodu* mamy wiadomości następuiące; że po złożoney 3. Stycznia W. Radzie, *Porta* 60. posłańców do *Azyi* w różne wyprawiła strony, z pieniędzmi y rozkazami, wiele każda Prowincya woysk y ammunicyi ma przystawić; że znowu 5. Okrętów na Morze *Czarne* wyszło, a 8. za niemi póyść maiących uzbraiaią; że Mufty iuż wydał na piśmie pozwolenie woiowania z Hanem *Sahin-Gueray*; że *Kapitan Basza* naywyższym lądowych y morskich sił Kommendantem iest mianowany; że woyskiem *Azyatyckim* *Tschanikli-Ali-Basza* ma dowodzić, a Wielkorządzca *Negrepontski* na W. Admiralstwo iest wyniesiony.

Z Paryża dnia 16. Lutego. Słychać tu mocno, że *Angielski* Admirał *Keppel*, daleki od owey ku *Francyi* przychylności, którą Oyciec iego Lord *Albemarle* tchnął zawsze, pod tą Kondycyą iedynie Admiralskiey podeymuie się Kommendy nad Eskadrą, żeby mu, na ląd *Francuski* woysko z niey wysadzić pozwolono. Jakoż y to iuż głośno, że w *Plymouth* koło uzbroienia 26. Okrętów, na tę wyprawę wyznaczonych, iak naysekretniey pracuią. Mało temu ninieysze *Francyi*, mniey zaś ieszcze *Anglii* okoliczności wierzyć pozwalaią. Do przybyłego tu J. P. *Voltaire* przednieyszych Osob nacisk osobliwszy widzim codziennie w całym od przybycia iego tygodniu. Wszystkie iuż loże są zamówione na Tragedyą *Alexego Comnena*, która od Autora teraz przywieziona w tych dniach grana będzie. Dziś wydany był *Cinna*; lecz J. P. *Voltaire*, acz oczekiwany, tak iednak był słaby, że w tłum barzo wielki ważyć się za niebespieczno iego zdrowiu rzecz sądzono.

Z Czech dnia 10. Lutego. Do *Pragi* ciągnie teraz cały Reyment Artyleryi, y tam stać ma na garnizonie.

Z Londynu dnia 13. Lutego. Xiąże Jmć de *Glocester* po ostatniey swoiey słabości znowu się lepiey mieć poczyna.

Numer. 20.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

WE SRZODE DNIA 11. MARCA ROKU 1778.

Z Poznania dnia 29. Lutego. Po ogłoszoney przez Kościelne Dzwony śmierci s. p. J. Pani Jolenty z *Dabrzyckich Mycielskiey* Starościney *Ośnickiey*, dnia 26. Lutego odprawił się w *Gostyniu* Akt Pogrzebowy, który był poprzedzony wspaniałym wyprowadzeniem Ciała z Dóbr swoich Dziedzicznych Miasta *Rawicza* o mil kilka do *Gostynia*, iako na mieysce Grobu Fundatorow y oraz Familii. Ta przykładna życiem, a od ludu swego ukochana Pani, na wymiar wdzięczności pamiętną ostatniey przysługi odebrała nadgrodę, kiedy pokryty żałobą z rzęsistym światłem stanął z kilko tysiącznym ludem Miasta *Rawicza* Magistrat, wyznaczaiąc zpomiędzy siebie Obywatelow, aby konno na same mieysce przeprowadzili Ciało; całe zaś tameczne Miasto, grubą na cwierć roku wdziało na się żałobę. Przeprowadzone Ciało do *Gostynia*, przyimowali liczni Obywatele, przy tamecznego Pasterza Przemowie; prowadzone potym było przy wielkiey liczbie Swieckiego y Zakonnego Duchowieństwa do Kościoła Kongregacyi *S. Filipa Neryusza*; gdzie nazaiutrz po odprawionych Uroczystych Exekwiach y po odśpiewaney Mszy Wielkiey przez Jmości Xiędza *Rokossowskiego* Kanonika *Poznańskiego*, y zakończonym Kondukcie, do Grobu iest wniesione. Nastąpiła potym kosztowna Stypa, dla Zgromadzonych gości od przytomney Familii dana.

Z Carogrodu d. 17. Stycznia. W *Galacie* u JJ. XX. *Kapucynów* prawdziwe temi dniami ukazało się powietrze. Pierwsze onego skutki w Ludwisarni J. P. *Tott* postrzeżono. Dotąd

wprawdzie pomorek ten daley nie rozſzerza ſię; ſtrachem iednak wſzyſtkich napełnia: zwłaſzcza, że też między bydło a naybarziey owce wrzuciła ſię zaraza, którą iuż wielka ich liczba wypadła.

Z Liworny dnia 6. Lutego. Statek ſiodmego dnia z *Meſſany* tu przybyły donioſł, że tam Fregata *Roſſyiſka*, *Orzeł-Pułnocny*, z 5. innemi tegoż Narodu zbroynemi Statkami zawinęła. Te to ſą Statki, którym *Porta* przeyścia do *Czarnego Morza* broniła, y wkrótce ſię ich ſpodziewamy do nas. Przy rozruchach *Krymſkich*, *Grecy*, którzy woyny przeſzłey *Roſſyiſką* przyieli ſłużbę, tak ſię popiſali dobrze, iż Jmperatorowa Jeymość Kommendantowi ich koſztowną brylantowaną ſzpadę w podarunku posłała. W. Xiążę naſz nie tylko wolnością 64. niewolników *Saletańſkich* udarował, ale y ſuknie im ſwoim koſztem poſprawował.

Z Wiednia dnia 14. Lutego. W Niedzielę oſtatnią odprawiła ſię tu Rada-Woienna, do którey y ſtarego Feldmarſzałka Grafa *Nadaſti* wezwano; który zaraz po niey ſpieſzno do woyſka ſwego powrócił, a tym czaſem nocą naſtępuiącą 17. Kuryerów do różnych Dworów y mieyſc porozſyłano. Ceſarz Jmć po wſzyſtkich Reymentach wypiſać kazał nazwiſka tych Kadetów, którzy w Języku *Francuſkim*, konno ieżdżeniu y ryſunkach ſą biegleyſi; z ſtoiących zaś tu garnizonem Reymentów iuż ich 12. obrał, aby za Kuryerow y Adjutantów ſłużyli. Tak zwanym *Pogranicznym* woyſkom abo *Kroatom* w liczbie 20,000. kazano maſzerować, nie wiemy dokąd, ale wnoſiemy, że do *Czech.* Graf *Michał Kaunitz* z powinſzowaniem rozwiązania W. Xiężney *Roſſyiſkiey* wyieżdża do *Petersburga.* Wſzyſcy Jubilerowie naſi rozmaitą robotą Dworſką ſą zaprzątnieni, ſpieſząc z wygotowaniem tych podarunków, które Panom *Bawarſkim* poſłane być maią. *Francuſki* Generał J. P. *Bieniowſki*, w *Geogenburg* teraz nayduiący ſię, do *Francyi* w tych dniach powraca,

Z Ratisbony dnia 16. Lutego. Wczora nas doſzła niespodziana z *Straubingen* nowina, że wierności przyſięga, na dzień 23. y 26. Stycznia tam nakazana, do ſkutku nieprzyszła, y aż do Wielkieynocy odłożona zoſtała. Daieć Dwór tę przyczynę, że dla zarzutów y wątpliwości niepotrzebnych od Stanów uczyniona zwłoka w ogłoſzeniu Patentu wyciąga odłożenia terminu, aby o nim wſzyſcy przyſięgać maiący dowiedzieli ſię: lecz niektórzy przyczyn cale innych domyślaiąſię. Dnia 10. tego mieſiąca Kommiſſyi Ceſarſkiey Dekret *Imperiali Directorio* Elektora *Moguńſkiego* podano, z zaleceniem, aby *Ryńſkie* Elektorſtwo, po wygaſſey *Bawarſkiey* linii *Wilhelmińſkiey*, mocą Traktatów Imperialnych z 8. na 5. ſtopień y Arcy-Stolnikowſtwo poſtąpiło.

Z Berlina dnia 27. Lutego. Królewſka *Akademia Nauk*, w przytomności Narodowych y Cudzoziemſkich Miniſtrow, obchodziła dnia 29. przeſzłego mieſiąca doroczną pamiątkę Narodzenia Monarchy Naſzego; gdzie Jmść Pan Konſyliarz *Formey* Sekretarz Dożywotni teyże Akademii, taką uczynił Przemowę: „ Cóż wam dziś rzeknę, „ czegobyście równie zemną niewiedzieli y nie czuli? Zy„ ie ieſzcze *Fryderyk*! *Fryderyk* ieſzcze Panuie! Czas, przez „ który w tey On bawiſſię Stolicy, nauczył nas, iż upły„ nione lata, nic wcale nieodmieniły, ani w Jego ſilnym „ zdrowiu, ani w umyśle. Ze wſzech miar nadzieia w „ nas rośnie, iak o Jego długim życiu, tak y o długim Pa„ nowaniu. Przy tym wſzyſtkim, co też nam obiecuią „ dziſieyſze obroty Polityczne? Ja, wielką część Państw „ *Europeyſkich*, przyrównywam do owych wielkich Stat„ ków Morſkich, z których iedne ogniem pałaią, drugie „ ſroga burza miota y kołace, inne lada dzień podobnego „ nieſzczęścia ſpodziewaiąſię. Naſz tymczaſem Okręt, „ na ſilney w naybeſpiecznieyſzym Porcie ſtoi kotwicy. „ A choćby go też, nieprzewidziana iaka potrzeba, na „ głębokie y burzliwe Morze wciągneła; ſpoczywałbym y „ wtenczas śmiało na ſztuce Styrnika. Raczey iednak

„ żądałbym, żeby Styr był przy Gabinecie, a Gabinet w
„ ręku owegoRozumu,który od dawnego iuż czaſu, tak ro-
„ zmaite ſprężyny nakręcać trafia,iak mu ſię tylko podoba.„

Doniesienie z WARSZAWY Dnia 11. Marca.

Niciaki Jakubowſki *lat 22. maiący, twarzy pociągłey, ruſawo zaraſtaiący, w Kapocie zieloney, płaſzczu białym, żupanie ſzafirowym, okradſzy pewnego Pana, u którego ſłużył za Piſarza, uciekł: Ktoby o nim wiedział, niech da znać do J. P.* Puczkowſkiego, *do* Lubartowa, *a odbierze przyzwoitą nadgrodę.*

Na Senatorſkiey Ulicy *w Pałacu Jeymci Pani Starościney* Olbromſkiey *w żelaznym ſklepie, u P.* Adama Neugebaura *znayduią ſię różne świeże* Hollenderſkie *Ogrodowe naſiona, których podług Katalogu tam będzie można doſtać.*

W Drukarni Mitzlerowſkiey *świeżo z pod praſy wyſzły;* Myśli Obywatela Polſkiego względem Monety papierowey, 18.*groſzy. Tam także naſtępuiące nowe Kſięgi ſię znayduią (1)* Zdrowe Rady dla Młodzieży. *1.fl. (2)* Relacya *Muratowicza od Zygmunta* III. Kròla *Polſkiego wyſłanego do* Perſyi *w roku 1602. (3)* Le Tuteur dupé, comedie *1. fl.* (4) Reflexye nad Proiektem Wyſtawy Szlachtuzow. *15. gr. y inne, iako:* Hiſtorya Nauk wyzwolonych przez *J. P. Juvenel de* Carlancas Francuſkim ięzykiem *napiſana na polſki przełożona ad uſum Korpuſu Kadetow. 4.fl.* Der deutſche Monitor auf die Jahre *1765- und 1766. 15.fl.* Dowody iawne o Jeſtności Boga przez J. X. *Fr. Salignac de la Mothe Fenelona przełożone z* Francuſkiego *1. Zł.*

Znayduią ſię u Michała Grölla *Bibliopoli J. K. Mci Nadwor:* Hiſtoire du Regne du Philippe II. Roy d'Eſpagne, *par Mr. Wattſon IV. Tomes gr. 12. Amſt. 1777. br: fl. 30.* Hiſtoire litteraire de Pologne. *par M. D.* Réflexions générales ſur les progrès des Sciences & des Arts; Hiſtoire naturelle & Géographie. *8. Berl: 1778. br. fl. 7. 15. gr. Propozyt na Subſkrypcyą względem przedrukowania Kronik Polſkich* Macieia Stryikowſkiego, Marcina Bielſkiego, Marcina Kromera y Alexandra Gwagnina *In-Octavo.*